

แผนความเสี่ยงการทุจริต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ

- 1.1 Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- 1.2 Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่นักบริหาร
- 1.3 Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้ได้อีก
- 1.4 Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

2. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต

- แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
- 2.1 ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558)
 - 2.2 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
 - 2.3 ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

3. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้ทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดการทุจริตของหน่วยงานและได้ศึกษาปัญหาและแนวโน้ม โอกาสในการเกิดการทุจริตเพื่อระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากการทุจริต หรือข้อผิดพลาดทั้งในระดับงบการเงิน บัญชี พัสดุ โดยการทำความเข้าใจกิจกรรมและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงการควบคุมภายในของงบการเงิน บัญชี และพัสดุ ซึ่งให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ และเล็งเห็นว่าความเสี่ยงในการทุจริตหรือข้อผิดพลาดของมหาวิทยาลัยฯ ในภาพรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

ประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ และ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน / กระทรวง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตารางที่ 1 ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
1. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ		
1.1 การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ที่เป็นการเจาะจงผู้ค้า - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า - ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการจัดซื้อจัดจ้าง		✓ ✓ ✓
1.2 การเบิกจ่ายเงิน - ลูกหนี้เงินยืมไม่ส่งใช้เงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด		✓

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
1.3 การจัดโครงการ - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนส่วนต่างของรายจ่ายในบางรายการของโครงการ เช่น ค่าอาหารว่าง ค่าอาหารกลางวัน - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่ไม่ได้ดำเนินการแต่เบิกจ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการ เช่น ในโครงการระบุค่าอาหารเย็น แต่ไม่ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ		✓ ✓
2. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
2.1 การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการ - การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว		✓ ✓

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

วิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ				
1.1 การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ที่เป็นการเจาะจงผู้ค้า - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า - ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการจัดซื้อจัดจ้าง	✓ ✓	✓		
1.2 การเบิกจ่ายเงิน - ลูกหนี้เงินยืมไม่ส่งใช้เงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด		✓		

1.3 การจัดโครงการ - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนส่วนต่างของรายจ่ายในบางรายการของโครงการ เช่น ค่าอาหารว่าง ค่าอาหารกลางวัน - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่ไม่ได้ดำเนินการแต่เบิกจ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการ เช่น ในโครงการระบุค่าอาหารเย็น แต่ไม่ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ			✓ ✓	
โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
2. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
2.1 การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการ - การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	✓ ✓			

ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

การกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตารางที่ 2 ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณกับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

3.1 ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าอยู่ในระดับ 2 หรือ 3

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ 1 เท่านั้น

3.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อ กระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 3 SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็น ของ การเฝ้าระวัง			ระดับความ รุนแรง ของ ผลกระทบ			ค่าความเสี่ยง รวม จำเป็น X รุนแรง
	3	2	1	3	2	1	
1. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ							
1.1 การจัดซื้อจัดจ้าง							
- การกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติเฉพาะ ที่เป็นการเจาะจงผู้ค้า		2			2		4
- การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า		2			2		4
- ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการจัดซื้อจัดจ้าง		3			2		6
1.2 การเบิกจ่ายเงิน							
- ลูกหนี้เงินยืมไม่ส่งใช้เงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด		3			2		6
1.3 การจัดโครงการ							
- ผลประโยชน์ค่าตอบแทนส่วนต่างของรายจ่ายในบางรายการของโครงการ เช่น ค่าอาหารว่าง ค่าอาหารกลางวัน		3			3		9
- ผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่ไม่ได้ดำเนินการแต่เบิกจ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการ เช่น ในโครงการระบุค่าอาหารเย็น แต่ไม่ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ		3			3		9
2. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่							
2.1 การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ							
- การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการ		1			1		1
- การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว		1			2		2

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ 3 มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่า มีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึง ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ - การนำรถราชการมาใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากภารกิจของทางราชการ - การนำทรัพย์สินส่วนราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	ดี	ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
		ต่ำ (1)	ค่อนข้างต่ำ (2)	ปานกลาง (3)
การจัดซื้อจัดจ้าง - การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่เป็นการเจาะจงผู้ค้า - การปกปิดข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะ เช่น การปิดประกาศ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือเผยแพร่ข้อมูลล่าช้า	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
		ค่อนข้างต่ำ (4)	ปานกลาง (5)	ค่อนข้างสูง (6)
การจัดซื้อจัดจ้าง - ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน - ลูกหนี้เงินยืมไม่ส่งใช้เงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด	อ่อน	ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)
การจัดโครงการ - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนส่วนต่างของรายจ่ายในบางรายการของโครงการ เช่น ค่าอาหารว่าง ค่าอาหารกลางวัน - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่ไม่ได้ดำเนินการแต่เบิกจ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการ เช่น ในโครงการระบุค่าอาหารเย็น แต่ไม่ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ		ปานกลาง (7)	ค่อนข้างสูง (8)	สูง (9)

ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ 4 ที่อยู่ในช่องความเสี่ยงระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง หรือค่าความเสี่ยงระดับ 5, 6, 7, 8 หรือ 9 มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณี ในตารางที่ 4 ไม่พบว่า ความเสี่ยงระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่าข้างต่ำ หรือค่าความเสี่ยงระดับ 1, 2, 3 หรือ 4 ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการหรือดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
1.	การจัดซื้อจัดจ้าง - ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการจัดซื้อจัดจ้าง	1. ชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางในการปฏิบัติ และมาตรการลงโทษกรณีที่มีการทุจริต 2. กำหนดแบบฟอร์มให้มีการลงนามรับรองตนเองว่าไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดซื้อจัดจ้าง
2.	การเบิกจ่ายเงิน - ลูกหนี้เงินยืมไม่ส่งใช้เงินยืมตามระยะเวลาที่กำหนด	1. กำหนดแนวทางปฏิบัติในการส่งใช้เงินยืมที่ระบุรายละเอียดชัดเจนในสัญญาเงินยืม 2. มีหนังสือติดตามทวงถามลูกหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด 3. ดำเนินการตามระเบียบอย่างเคร่งครัด 4. จัดทำรายงานสรุปต่อหัวหน้าหน่วยงานเบิกจ่าย
3.	การจัดโครงการ - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนส่วนต่างของรายจ่ายในบางรายการของโครงการ เช่น ค่าอาหารว่าง ค่าอาหารกลางวัน	1. ชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางในการปฏิบัติ และมาตรการลงโทษกรณีที่มีการทุจริต 2. แต่งตั้งกรรมการเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ
4.	การจัดโครงการ - ผลประโยชน์ค่าตอบแทนที่ไม่ได้ดำเนินการแต่เบิกจ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการ เช่น ในโครงการระบุค่าอาหารเย็น แต่ไม่ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมโครงการ	1. ชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางในการปฏิบัติ และมาตรการลงโทษกรณีที่มีการทุจริต 2. แต่งตั้งกรรมการเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ